

รายงานผลการประเมินความพึงพอใจ
คณะ Teach for Thailand รุ่นที่ 6
วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 2-5 กันยายน พ.ศ. 2562
ศึกษาดูงาน ณ โครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย จังหวัดน่าน

1. จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน : ผู้มาศึกษาดูงาน 69 คน เป็นผู้เข้าร่วม 58 คน เป็นเจ้าหน้าที่ 11คน

หมายเหตุ: การประเมินผลครั้งนี้เป็นแบบประเมินรายวัน ผู้ตอบแบบประเมินเฉลี่ย 56 คนต่อวัน แยกตามจำนวนวันดังนี้

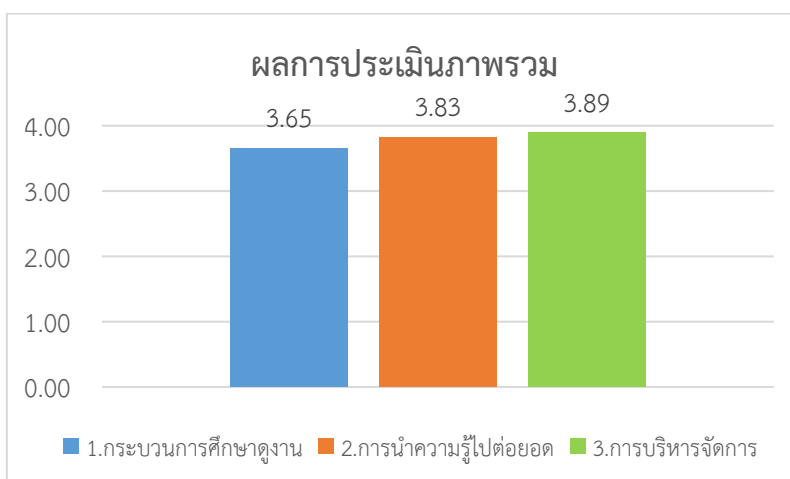
วันที่	1	2	3	4
จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน	58	60	56	52
%	84.06	86.96	81.16	75.36

ข้อมูลจากการตอบแบบประเมินในวันที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 52 คน เพศชาย 14 คน (26.92%) เพศหญิง 38 คน (73.08%) และ 75% ไม่เคยมาศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาโดยดูๆ

2. ผลการประเมินความพึงพอใจจากคณะดูงานในด้านต่างๆ

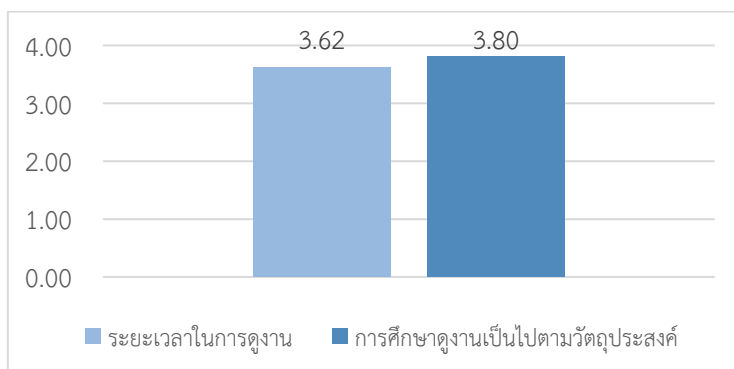
(กำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = มาก 4 = มากที่สุด)

2.1 การประเมินผลภาพรวมเฉพาะด้าน 3 ด้าน คือ กระบวนการศึกษาดูงาน การนำความรู้ไปต่อยอด และการบริหารจัดการ พบว่า การบริหารจัดการ มีค่าคะแนนมากที่สุด คือ 3.89 รองลงมา คือ การนำความรู้ไปต่อยอด 3.83

2.2 ผลการประเมินแยกตามประเด็น

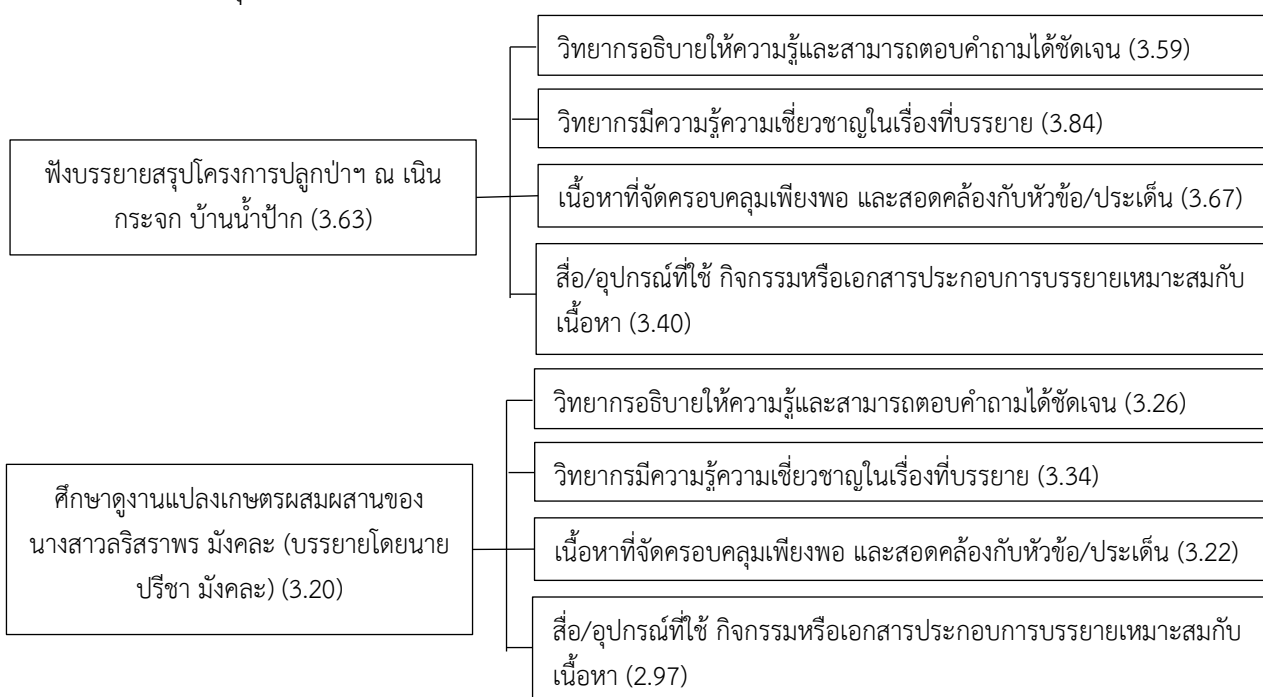
(1) ภาพรวมการศึกษาดูงาน พบว่า เรื่องระยะเวลาในการศึกษาดูงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.62 และ การศึกษาดูงานตรงตามวัตถุประสงค์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.80

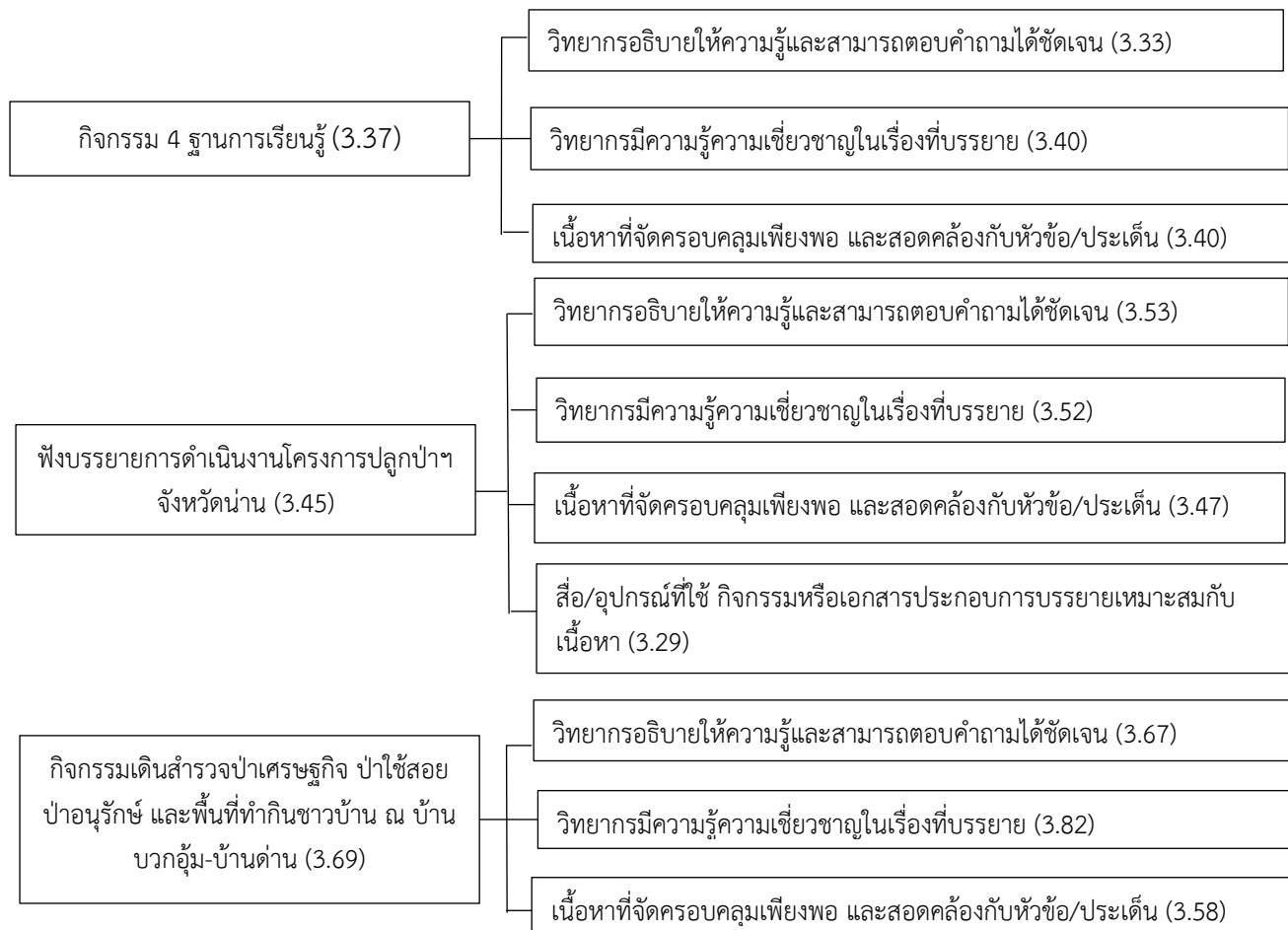

วัตถุประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1.เกิดความรู้ความเข้าใจต้นแบบการพัฒนาตาม “ตำราแม่ฟ้าหลวง”	3.71
2.ผู้เข้าร่วมโครงการมีแรงบันดาลใจ มีความเชื่อว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคมได้	3.79
3.ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ครอบครัว คนในโรงเรียน เพื่อน หรือคน	3.87
4.มีทัศนคติที่มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ทีม และคนอื่น	3.85

(2) ผลการประเมินแต่ละสถานที่ศึกษาดูงาน โดยประเมินใน 4 หัวข้อ คือ 1.วิทยากรอธิบายให้ความรู้ และสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน 2.วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่บรรยาย 3. เนื้อหาที่จัดครอบคลุมเพียงพอ และสอดคล้องกับหัวข้อ/ประเด็น 4.สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ กิจกรรม หรือเอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหา

หมายเหตุ: แต่ละสถานที่ที่มีการประเมินในแต่ละหัวข้อที่แตกต่างกัน เพราะแต่ละที่มีกิจกรรมไม่เหมือนกัน เช่น บางจุดไม่มีวิทยากรบรรยาย เพราะเป็นสถานที่จัดกิจกรรมเท่านั้น

ความคิดเห็นต่อกิจกรรม :

- เป็นกิจกรรมที่ทำให้เห็นการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม
- ได้เรียนรู้ทั้งเรื่องโครงการและเรื่องตัวเองมากขึ้นผ่านการเดินป่า
- ทำให้เข้าใจ เข้าถึงการทำงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กับชุมชนมากขึ้น
- เกิดความเข้าใจต่อสภาพภูมิศาสตร์และวิถีชีวิตของคนในชุมชน
- เห็นภาพความแตกต่างระหว่างป่าแต่ละชนิดมากขึ้น
- สนุก และได้เห็นบริบทจริงของพื้นที่ และได้รู้จักตัวเองตลอดการเดินทาง
- เป็นกิจกรรมที่ทำให้เข้าใจภาพการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนขึ้น รวมถึงทำให้เกิดความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ ร.9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เข้าถึงชาวบ้าน
- ทำให้เราได้เรียนรู้และเข้าใจชาวบ้าน/ชุมชนมากขึ้นและทำให้ได้มีสตอรี่กับตัวเองและเพื่อนร่วมทาง ได้ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้นจากกิจกรรมนี้
- ขอบคุนที่มาทำให้คะ พี่ๆ support และทำงานเป็นระบบมาก
- การเดินมีความเป็นระบบ ประสานงานกันได้ดีมาก
- วิทยากรมีความรู้และความสามารถดีมากสามารถเดินเส้นทางได้อย่างชำนาญ อธิบายละเอียดและยกตัวอย่างให้เข้าใจได้ชัดเจน และตอบคำถามได้ฉะฉาน ชัดเจน และสามารถให้ความรู้ในด้านอื่นๆ เป็นแบบอย่างที่ดี
- วิทยากรมีความรู้ มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง และตอบคำถามมากๆ สามารถถ่ายทอดได้ดี ชอบประสบการณ์ของวิทยากรมากๆ
- พี่จอน อธิบายตลอดทาง เกี่ยวกับการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินได้ชัดเจน และตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น
- ประทับใจที่พี่ออส. มาเป็นคนให้ความรู้พวกเรา ทำให้ได้ข้อมูลจากคนทำงานจริง

ความคิดเห็นต่อกิจกรรม :

- เจ้าหน้าที่ยังตอบคำถามเรื่องแรงจูงใจของไม่ชัด
- วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญมาก แต่ด้วยสถานที่และการเดินทางอาจจะทำให้เพื่อนๆ ได้ความรู้ไม่เท่ากันทุกคน เพราะวิทยากรพูดจบตั้งแต่ตอนคนหลังๆ ยังมาไม่ถึง
- รู้สึกขอบคุณอย่างมากในความพยายามของวิทยากร แต่ด้วยการสื่อสาร ชัดคำศัพท์ อาจทำให้เข้าใจกันคลาดเคลื่อนบ้าง หนูเองอาจสื่อสารได้ไม่ดีพอ อาจจะต้องรู้จักใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อที่พี่วิทยากรจะได้เข้าใจสิ่งที่หนูถามมากขึ้น ตอบหนูได้ตรงประเด็นมากขึ้น
- เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและเตรียมพร้อมสำหรับกิจกรรมอย่างมาก
- พี่ๆ ดูแลอย่างดี ประทับใจในความเอาใจใส่ตลอดเส้นทางที่เดินป่า รวมทั้งความรู้ที่พี่ๆ แชรให้พวกเราฟัง น่าสนใจมากๆ และเขาแสดงถึงความเต็มใจที่จะเล่า อธิบาย และบรรยายให้เราจริงๆ ไม่ว่าจะเป็นพี่จอน พี่ตุ๊ตู่ พี่แพรว และพี่ก้อง
- ได้พูดคุยกับพี่วิทยากร ได้สอบถามเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในพื้นที่ บางทีพี่เขาตอบไม่ชัดเจน ต้องถามไปเรื่อยๆ แล้วก็บางที่เดินอยู่ข้างหลังก็จะไม่ค่อยได้ยินที่พี่เขาอธิบาย แต่โดยรวมแล้วดี ได้ประเด็นอะไรหลายๆ อย่าง พี่วิทยากรใจดีตอบคำถามให้ ไม่ใส่อารมณ์เลย ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วยนะคะ
- ทางค่อนข้างเดินยากสำหรับมือใหม่ครับ
- กิจกรรมการเดินป่าที่ผ่านมา ผมรู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่สนุก และ ใช้ effort จำนวนมากในการที่จะบรรลุผลสำเร็จ แต่ผมรู้สึกว่าเนื่องจาก effort ที่ใช้อาจทำให้ผมไม่สามารถนำความตั้งใจบรรลุวัตถุประสงค์ได้เต็มที่ ทำให้กิจกรรมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจใช้วิธีอื่นแยกเป็น 2 กิจกรรม เพื่อให้สามารถตอบต่อวัตถุประสงค์ได้ง่ายยิ่งขึ้น
- ยังไม่ค่อยชัดเจนว่าจุดประสงค์ข้อแรกเรื่องการเข้าใจเข้าใจถึงจะมาจากอะไร เนื่องจากพื้นที่ที่ลงยังไม่ได้เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนมากนัก

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งกลุ่มพูดคุย
3 กลุ่ม (เจ้าหน้าที่ อสพ., ผู้นำชาวบ้าน,
เจ้าหน้าที่ทีมภาคสนาม) (3.46)

วิทยากรอธิบายให้ความรู้และสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน (3.37)

วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่บรรยาย (3.65)

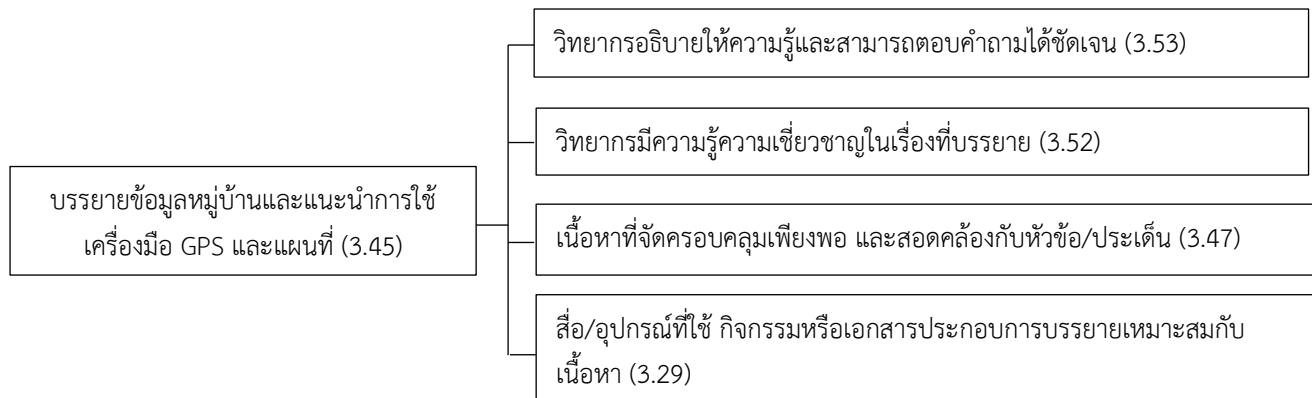
เนื้อหาที่จัดครอบคลุมเพียงพอ และสอดคล้องกับหัวข้อ/ประเด็น (3.37)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรม :

- ได้เห็นมุมมองของทุกคน เห็นมุมมองการทำงานของมูลนิธิฯ ที่เป็นรูปธรรม และเห็นบทบาทของทุกคนว่าทำอะไรบ้าง และทุกคนมีใจรักที่จะทำในสิ่งนั้นๆ ชอบที่ได้ฟังมุมมองจากคนในพื้นที่ การได้พูดคุยกับคนในพื้นที่ทำให้ตกตะกอนมากขึ้น
- ได้แลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นในเรื่องของการพัฒนาที่ลึกมากขึ้นจากมุมมองของเจ้าหน้าที่มูลนิธิ จากผู้นำหมู่บ้าน และจาก อสพ. แต่ละหมู่บ้าน
- เจ้าหน้าที่และพี่ อสพ. อธิบายและให้ข้อมูลได้ดีมาก พูดได้ตรงประเด็น มีสถานการณ์ตัวอย่างที่ทำให้เห็นภาพจริงๆ ทำให้เรียนรู้หน้าที่การทำงานในส่วนต่างๆ มากขึ้น เข้าใจหน้าที่รวมถึงความเชื่อและแรงบันดาลใจต่างๆ เพิ่มขึ้น
- เป็นกิจกรรมที่ทำให้เราได้เห็นถึงหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มากขึ้น
- ท้ายทาย สนุก บวกกับความเหนื่อยไปด้วยกัน ผสมกันไปในหลายๆ ความรู้สึก
- สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับตนเองได้อีกด้วย
- พี่วิทยากรทั้งสามฐานตั้งใจตอบคำถามดีค่ะ แต่ก็มีบางที่ที่ตอบคำถามไม่ชัดเจน ไม่ค่อยตรงประเด็น แต่ก็มีความเต็มใจตอบคำถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ความคิดเห็นต่อกิจกรรม:

- ผู้นำหมู่บ้าน เมื่อถามคำถามบางที่ไม่ได้รับคำตอบที่ตรงประเด็นเท่าไร แต่ขอบคุณที่ช่วยเหลือสรุปความ และเน้นประเด็นให้อีกครั้ง จึงเข้าใจมากขึ้น
- คิดว่าเวลาที่จัดไม่เพียงพอในการอธิบายและตอบคำถามให้ครอบคลุมประเด็นได้ และประเด็นไม่ตรง
- วิทยากรบางท่านพูดยาวและออกนอกประเด็น ทำให้อาจจะพลาดการเรียนรู้บางอย่างไป

กิจกรรมสำรวจหมู่บ้าน (แบ่งกลุ่มลงสำรวจใน 4 หมู่บ้าน)

สถานที่	วิทยากรอธิบายให้ความรู้และสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน	วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่บรรยาย	เนื้อหาที่จัดครอบคลุมเพียงพอ และสอดคล้องกับหัวข้อ/ประเด็น
บ้านด่าน	3.58	3.83	3.33
บ้านเปียงก่อ	3.47	3.80	3.53
บ้านบวกหญ้า	3.77	3.85	3.69
บ้านจอมเปา	3.56	3.81	3.69

จากกิจกรรมสำรวจหมู่บ้านนี้สิ่งที่ผู้เข้าอบรมเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับ 4 (มากที่สุด) 66.07% (37 คน) เพราะ 1.ได้เรียนรู้จริง ลงพื้นที่จริง ปฏิบัติจริง 2.ได้เรียนรู้และฝึกทักษะการลงชุมชน การเข้าหาชุมชน การมีไหวพริบ การสื่อสาร การสังเกต การคิดวิเคราะห์ การตั้งคำถาม การสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้าน 3.ได้เห็นวิธีการทำงานที่ทำให้เกิดกระบวนการเข้าใจและเข้าถึงชาวบ้านมากขึ้น 4.ได้ประสบการณ์จริงในระยะเวลาอันสั้น 5.ทำให้เราเข้าใจตัวเองและเข้าใจผู้อื่น 6.ทำให้เห็นภาพการทำงานของพี่ๆ แม่ฟ้าหลวงที่จะต้องผ่านความอดทน ผ่านเวลาในการทำความเข้าใจ ผ่านการทำงานอย่างหนัก 7.ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การวางแผนเก็บข้อมูล และการแบ่งงาน 8.ได้คำแนะนำ และการตอบคำถามดีๆ จากพี่ๆ ซึ่งจะสามารถเอามาปรับใช้กับการทำงานได้จริง

ผู้เข้าอบรมเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับ 3 (มาก) 26.78% (15 คน) เพราะ 1.การได้ลงพื้นที่จริงทำให้ได้เห็นปัญหาที่แท้จริง 2.ได้ฝึกทักษะการพูดคุยกับชุมชน การตอบคำถาม และการเข้าใจผู้อื่น 3.ได้เรียนรู้การทำงานกับหมู่บ้านที่ชัดเจนและเห็นว่าเจ้าหน้าที่สามารถช่วยในการเข้าหาชุมชนเพื่อขอข้อมูลได้ดีขึ้น 4.ได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบริบทกับวิธีการแก้ปัญหา ในฐานะผู้พัฒนาต้องทำความเข้าใจทั้งในส่วนของตัวเราและของชาวบ้าน หากเราเห็นภาพได้ตรงกัน เราก็จะสามารถก้าวไปสู่ขั้นเข้าถึงได้ 5.คิดว่าเป็นการลงชุมชนแบบไม่มีบริพงานหรือบริบทจริงจัง ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่มากพอ และลงไปสำรวจแค่ครั้งเดียว 6.อาจจะยังเก็บข้อมูลไม่ครบ เพราะไม่ได้ถาม หรือ ชาวบ้านไม่ได้ตอบตามความจริง เนื่องจากอาจจะไม่ไว้วางใจ 7.เข้าใจจุดประสงค์ของการพูดคุยกับชาวบ้าน แต่ไม่เข้าใจการนำเสนอของกลุ่ม 8.โจทย์ที่ให้คือให้สำรวจข้อมูล จึงไม่ได้มีการเชื่อมโยงกับประเด็นต่างๆ ที่จะนำมาใช้จริง 9.ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเป้าหมายของการทำแผนที่เดินดินที่โครงการต้องการคืออะไร 10.เวลาที่ทำกิจกรรมไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน 11.ข้อมูลบางอย่างที่เราได้รับจากชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิ

แม่ฟ้าหลวงมีความคาดเคลื่อนบ้าง เลยทำให้เกิดความสับสนว่าต้องอ้างอิงจากข้อมูลแหล่งใดดี 12.การทำงานยังไม่เป็นทีม เนื่องจากกลุ่มที่แบ่งไม่ได้เข้าหาหรือเคยร่วมงานกันมาก่อนไม่มากนัก รวมทั้งงานที่ต้องรับผิดชอบค่อนข้างยาก และใหม่มากกับการสำรวจหมู่บ้าน ทำให้ไม่ได้ผลตามที่คาดหวัง แต่โดยรวมคือชอบและเข้าใจในสิ่งต้องการจะสื่อเพื่อเชื่อมโยงไปใช้เป็นประสบการณ์กับTFT แค่นี้ตรงหลักการทำงานกับทีม

ผู้เข้าอบรมเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับ 2 (น้อย) 26.78% (4 คน) เพราะ 1.ชาวบ้านบ้านด่าน มีกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านในช่วงที่ลงพื้นที่ไปสอบถามข้อมูล ทำให้ไม่มีชาวบ้านอยู่บ้านจึงไม่ได้ข้อมูลที่หลากหลาย 2.การที่หมู่บ้านมีชาวบ้านน้อยมากๆ ทำให้เราได้ใช้เวลาไปกับการหาทางแก้ปัญหามากกว่าการได้พูดคุยกับชาวบ้าน แต่ทั้งนี้ก็ได้เรียนรู้ในกระบวนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อแผนไม่เป็นไปตามแผน 3.คิดว่ายังเข้าไปไม่ถึงใจ และข้อมูลที่เก็บได้ ก็ยังไม่ได้ตรงกับความต้องการของตัวเอง แต่ยังมีสิ่งที่น่าสนใจไปใช้ประโยชน์ได้ ในการทำความเข้าใจ ถามคำถาม สำหรับการลงชุมชน 4.ชอบการลงชุมชน และอยากจะเข้าใจปัญหาชุมชน แต่กดดันที่ได้รับโจทย์ให้ทำหลายหัวข้อ และรู้สึกว่าตัวเองยังต้องฝึกอีกมาก 5.การใช้แอปพลิเคชันไม่มีประโยชน์ในการใช้ลงชุมชนเท่าที่ควร อยากให้มีการสอนใช้เพื่อประโยชน์อย่างจริงจัง เพราะสามารถนำไปใช้กับงานอื่นได้จริง

กิจกรรมประกอบอาหาร (วัดระดับความชื่นชอบในกิจกรรม)

ระดับความชื่นชอบ	1	2	3	4	รวม
จำนวน	0	3	11	42	56
ร้อยละ	0.00	5.36	19.64	75.00	100.00

ชอบกิจกรรมทำอาหารในระดับ 4 มากที่สุด เพราะ 1.สนุก ได้ทำอะไรใหม่ๆ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และได้ทำในสิ่งที่ชอบ 2.ได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้เห็นรอยยิ้มเพื่อน เห็นความพยายามของเพื่อนในสิ่งที่ไม่เคยทำ 3.พี่ๆ แม่ฟ้าหลวงประจำกลุ่มคอยช่วยเหลืออย่างดี ให้ feedback ได้อย่างตรงไปตรงมา 4.เป็นกิจกรรมที่แสดงตัวตนของใครหลายๆ คนออกมา และเป็นสถานการณ์ที่ทุกคนน่าสิ่งดีๆ ในตัวเองออกมาเพื่อทำให้เป้าหมายสำเร็จ

ชอบกิจกรรมทำอาหารในระดับ 3 มาก เพราะ 1.สนุก ได้ลองทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ แต่เหมือนมีคนช่วยมากเกินไป 2. เพราะแต่ละเมนูระดับความยาก/ความรับประทาน่ายแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เช่น อาหารป่า กับ ผัดผักรวม 3.จริงๆ ชอบมาก แต่ไม่อยากให้มีการแข่งขัน 4.ขั้นตอนการประกาศผลใช้เวลานานเกินไปหน่อย เลยได้กินข้าวค่อนข้างดึก 5.อยากคุยกับชาวบ้านเยอะๆ 6.คนมีส่วนร่วมในการทำเยอะ และอยากให้กิจกรรมที่ทุกคนได้มีโอกาสได้ลองทำมากขึ้นค่ะ 7.เป็นช่วงผ่อนคลาย 8.ได้ลองทำในสิ่งที่ตัวเองไม่เคยจะทำ

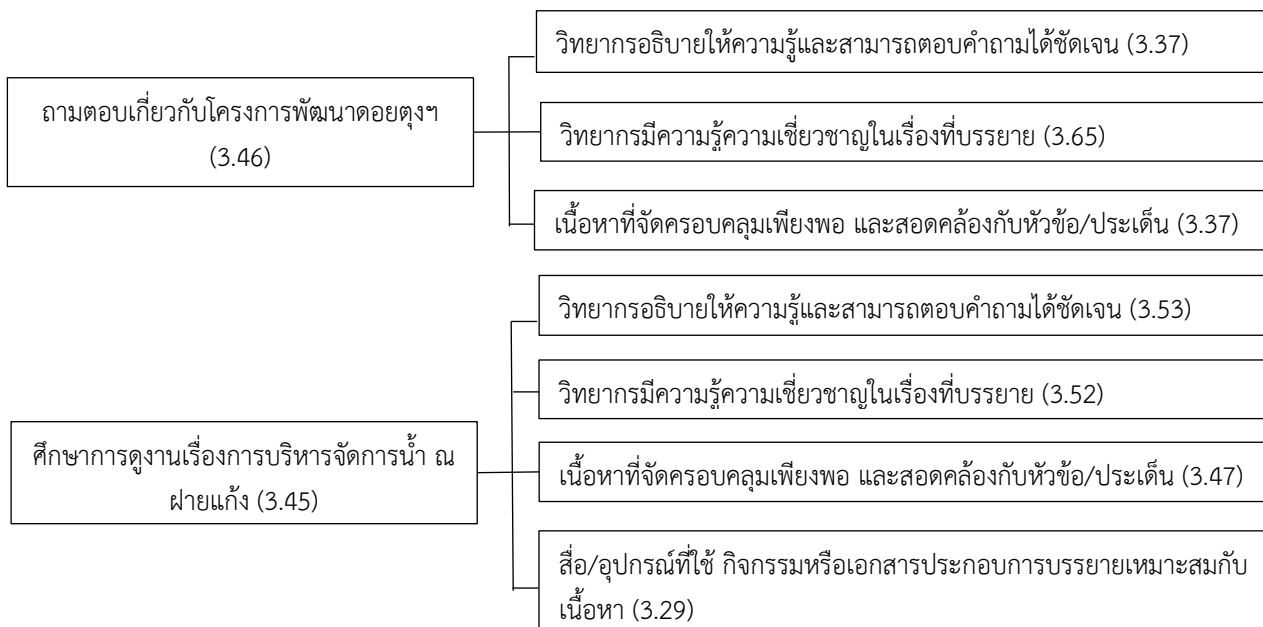
ชอบกิจกรรมทำอาหารในระดับ 2 น้อย เพราะ 1.สร้างสรรค์ และเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน แต่ไม่ได้เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากนัก 2.การทำอาหารครั้งนี้ คนเยอะเกินจำนวนอาหารเพียง 1 เมนู และพี่เลี้ยงทำให้เกือบทุกอย่าง (ประมาณ 80%) อยากให้มีเวลามากกว่านี้ แล้วได้ลงมือเอง เพราะวันนี้มีการโดนตี เรื่องรสชาติ และเราก็คิดว่า เราเองได้พูดเรื่องนี้กับพี่เลี้ยง แต่เมื่อพี่เลี้ยงบอกว่า ดีแล้ว อร่อยแล้ว เราก็อึ้งๆ 3.ไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำอาหารมากนัก เนื่องจากมีคนจำนวนมากที่รับผิดชอบในบทบาทหนึ่งๆ อีกทั้งผมยังไม่ค่อยเชี่ยวชาญในการทำอาหารด้วย

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้เรียนรู้จากกิจกรรมทำอาหาร :

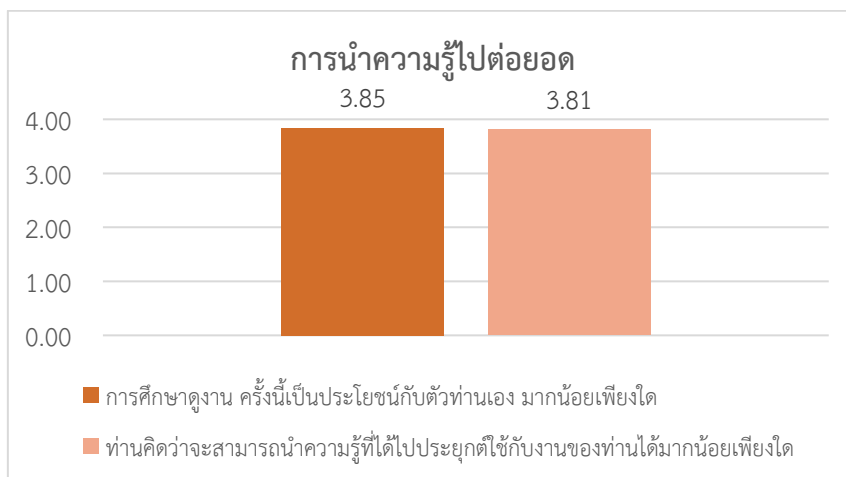
- เรียนรู้กระบวนการใช้ชีวิตของการอยู่ร่วมกัน อยู่กับสิ่งที่เราต้องการทำ นึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น เพราะวันนี้ได้ทำน้ำพริกยังทำให้แอบบ๊ี้ โดยปกติกินพริกเผ็ดกว่านี้ แต่ในการทำครั้งนี้ทำให้เรารู้ว่าเราอยู่ร่วมกันกับคนอื่นเราต้องนึกถึงใจเขา
- ได้เรียนรู้ว่าความเชื่อใจของคนรอบข้างที่มีให้ ทำให้เรากล้าที่จะทำสิ่งที่ตัวเองไม่มั่นใจว่าจะทำได้
- เรียนรู้การบริหารจัดการ การวางแผน การจัดการเวลา การทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้รู้มุมมองของแต่ละคน ได้รู้ความถนัดของแต่ละคน ความสามัคคี
- ได้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่ปลูกผักและเก็บผักมาทำอาหารเอง

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้เรียนรู้จากกิจกรรมทำอาหาร :

- ได้เรียนรู้ว่าตนเองชอบทำอะไร ไม่ชอบทำอะไร การกล้าลองผิดลองถูกจากการทำสิ่งที่ไม่ถนัด
- ได้คิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ และทักษะเชื่อมโยง
- ต้องมีคนทำ มีคนจัดงาน มีคนเก็บ คนฟรีเซ็นต์เหมือนการทำงานที่มีคนเก็บข้อมูล คนฟรีเซ็นต์ คนทำงาน ทุกคนมีงานในหน้าที่ของตนเอง ถ้าขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง งานนั้นก็จะไม่สมบูรณ์
- ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

(3) การนำความรู้ไปต่อยอด ผู้เข้าร่วมเห็นว่าการศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อตนเองมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.85 และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.81

2.3 ความคาดหวังต่อการศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานตรงตามความคาดหวัง 100% โดยให้คะแนนความคาดหวังในระดับ 4 มากที่สุด ร้อยละ 71.15 (37 คน) เพราะ 1.เกินความคาดหวัง เพราะ พี่ๆ ดูแลดี คอยอำนวยความสะดวก และมีทัศนคติที่ดี ไม่คิดว่าจะรู้เรื่องราวละเอียด โครงการศึกษานี้ พี่ๆ ส่งต่อพลังงานทางบวกให้กับพวกเราในการทำสิ่งที่ยาก เจอปัญหาเยอะ ดูเป็นไปไม่ได้ ให้เป็นไปได้ ทำให้เรารู้สึกว่าสิ่งที่เรากำลังจะไปทำ ถ้าเราไม่ยอมแพ้ อดทน การเปลี่ยนแปลงก็ย่อมเกิดขึ้นได้ 2.เข้าใจความเชื่อมโยงของการสำรวจชุมชนกับการทำงานในโรงเรียน เข้าใจว่าทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกัน 3.ได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้ และ

สิ่งที่เรารู้มันตรงตามเป้าหมาย รวมทั้งจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4.ได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการได้เรียนจริง เห็นจริงและลงมือปฏิบัติจริงตามตำราแม่ฟ้าหลวง 5.เข้าใจหลักการของแม่ฟ้าหลวงมากขึ้น 6.เรียนรู้หลักการสำคัญๆ สองประเด็นคือ หลักการในการลงชุมชนเนื่องจากการทำงานเป็นครูที่จะสามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างยั่งยืนนั้นต้องสามารถเข้าถึงชุมชนให้เป็น ซึ่งการเข้าใจความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกันเพื่อเป็นรูปแบบของขั้นตอนการพัฒนา 7.ในมุมมองของทีมงานคนหนึ่งที่ได้เห็นพี่ๆ ถ่ายทอด concept มุมมอง แนวคิด และวิธีการปฏิบัติงาน มีความเห็นว่ามีแนวทางที่สนับสนุนการทำงานของผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เพราะเป็นแนวคิดวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานในห้องเรียนได้ ทั้งการเข้าใจนักเรียนชุมชน วิธีการเข้าถึง รวมทั้งการทำงานร่วมกับเพื่อนในรุ่นด้วยกันซึ่งเห็นได้ว่าน้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีแรงบันดาลใจต้องงานเพิ่มขึ้นจากการ reflection 8.ได้เรียนรู้กระบวนการของการได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลง และการประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องมีที่มาจากปัญหาและอุปสรรคมากมายซึ่งเราต้องเปิดใจที่จะเรียนรู้และใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยที่เห็นชัดเจน คือ ที่ฝ่ายแก่ในการรู้แรงจูงใจในการดำเนินงานของคนในชุมชน

ความคาดหวังในระดับ 3 มาก ร้อยละ 28.85 (15 คน) เพราะ 1.ได้เรียนรู้ชุมชนจริงๆ ได้เห็นการพัฒนาในพื้นที่ผ่าน การนำเสนอ และได้พูดคุยสอบถามกับคนในพื้นที่ทั้งวิทยากร ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น 2.อยากเห็นการทำงานของทีมงาน กระบวนการการนำไปใช้ที่เป็นรูปธรรม และอยากลงสนามฝึกกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนามากกว่านี้ เพราะได้ฟังปัญหาชุมชนจากเจ้าหน้าที่ แต่เวลาไปลงชุมชนได้คุยเรื่องปัญหากับชุมชนแค่นิดหน่อย ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลฝ่ายเดียว 3.ได้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงจริง และเห็นหลักการสร้างความเปลี่ยนแปลง แต่อาจจะยังไม่ชัดเจนขนาดที่ ดอยตุง ตรงที่เห็น before & after ของป่า 4.คาดหวังว่าจะได้ทำงาน/เจอกันคนในชุมชนมากกว่านี้ 5.คาดหวังว่าจะได้เห็น เรื่องการศึกษาด้วย แต่เมื่อบริบทสิ่งที่พัฒนาต่างกัน ทำให้ต้องตั้งใจหาแนวคิดเบื้องหลัง จนได้สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ได้จริง

2.5 แรงบันดาลใจที่ได้จากการศึกษาดูงาน

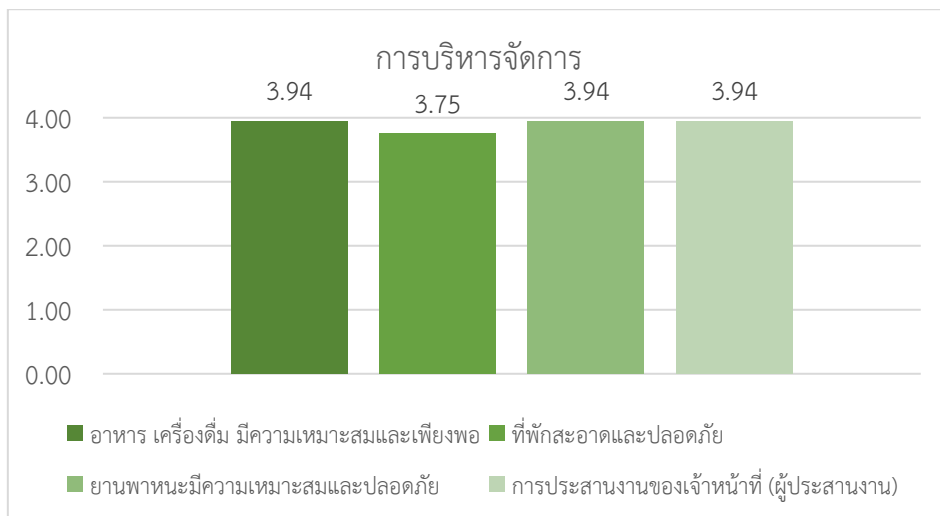
- ได้ประสบการณ์
 - ได้ประสบการณ์จากการดูงานฐานต่างๆ รวมไปถึงการเดินป่า และการลงชุมชน
 - การลงพื้นที่ไปพูดคุยกับชุมชนและหมู่บ้านจริงๆ ได้เห็นปัญหาได้เข้าใจสภาพแวดล้อมและบริบทต่างๆ รวมทั้งการศึกษาดูงานที่ฝ่ายแก่ และการบรรยายการเปลี่ยนภูเขาวัดโล้นให้กลายเป็นภูเขาพืชเศรษฐกิจตามหลักดอยตุงโมเดล สามารถนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการพัฒนาตัวเองและเด็กนักเรียน รวมทั้งระบบการศึกษาไทยได้
 - เห็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่าเราสามารถทำงานพัฒนากับชุมชนได้จริง
 - การได้ลงชุมชนจุดประกายให้หนูอยากไปพัฒนาชุมชนตนเอง และชุมชนที่จะไปสอนด้วย โดยการนำหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบท
 - การเดินป่าทำให้ได้เข้าใจทุกหน่วยงาน ทั้งมูลนิธิฯ ชาวบ้าน และตัวเอง
- นำหลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ไปประยุกต์ใช้
 - เรื่องการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพราะเป็นเรื่องที่ได้เรียน ได้รู้แล้ว ทำให้เราเห็นภาพมากขึ้น เห็นภาพในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในสิ่งที่ได้เข้าไปสอนมากขึ้น
 - หลักการทำงานเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้รู้สึกมากขึ้นจากที่เคยเรียนมา ตอนแรกคิดว่าการเข้าใจก็แค่พูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เราต้องการ เข้าถึงก็ประมาณการลงชุมชน ส่วนการพัฒนาเป็นการลงไปทำอะไรบางอย่างเพื่อชุมชน การมาที่นี้ทำให้เปลี่ยนความคิดเดิมไปเลย จะนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ที่ไม่ใช่แค่ให้ความสำคัญกับนักเรียนอย่างเดียว แต่เป็นการเข้าใจ เข้าถึง ทุกส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง ให้เกิดการระเบิดจากข้างใน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

- การเข้าใจ และเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง การสร้างความรู้สึกรู้สึกความเป็นเจ้าของ และให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหา ต้องการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความยั่งยืนในที่สุด
- การบรรยายและการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาในการลงชุมชนเป็นความรู้สำคัญที่ผมนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในโรงเรียนตลอด 2 ปี เพื่อสอบถามความต้องการของชาวบ้าน เข้าถึงจิตใจของพวกเขา และนำไปปรับเปลี่ยนแผนงานให้การพัฒนาเป็นไปโดยตรงกับสิ่งที่ชาวบ้านต้องการมากที่สุด
- เรื่องหลักการปลูกป่าปลูกคนและ หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เนื่องจากหลักการสองข้อนี้เป็นหลักการที่สามารถพัฒนาคนและชุมชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งความยั่งยืนเป็นสิ่งที่เราทุกคนควรตระหนักถือเป็นความสำเร็จสูงสุดของการพัฒนา
- หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สามารถนำไปใช้กับการพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้
- หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนา "คน" ผ่านการเข้าใจ-เข้าถึง-พัฒนา และระเบิดจากภายในจากคนทุกกลุ่ม
- เรื่องเกี่ยวกับการเข้าชุมชนเพื่อทำความเข้าใจเขาและเพื่อที่จะพัฒนาเขา
- เรื่องการเข้าใจและเข้าถึงปัญหาของโรงเรียนที่เราได้รับหน้าที่ไปสอน
- การเข้าใจชุมชน การเข้าใจผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง
- การพยายามเข้าใจคนอื่นเพื่อการพัฒนา
- ได้เรื่องดอยตุงโมเดล และหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยตลอดทาง
- ความเชื่อและความศรัทธาในการเปลี่ยนแปลง
 - จากที่มีความเชื่ออยู่แล้วว่าการทำงานเพื่อสังคมทุกสิ่งต้องขับเคลื่อนไปด้วยใจ เมื่อได้มาฟังประสบการณ์จากพี่ๆ ทุกคนยิ่งมั่นใจกับความเชื่อของตนเองและคิดว่าจะไม่ผิดทาง
 - Sense of possibility เชื่อในความเป็นไปได้ เพื่อไม่ให้หมดกำลังใจเวลาเกิดปัญหาและการระเบิดจากข้างใน เพราะในระยะเวลาทำงาน 2 ปี ในฐานะ TFT เวลาที่จำกัด ถ้าเราไม่ทำให้เกิดสิ่งนี้ เท่ากับว่าสิ่งที่เราทำไปทั้งหมดมันอาจจะหายไปพร้อมกับเรา
 - การทำงานเป็นทีม จะเก็บไว้เป็นกำลังใจเวลามีปัญหาจะหันหาเพื่อนในเซอเคล เวลาที่มีปัญหาก็หันหาเพื่อนในทีม เพราะการแก้ปัญหาไปพร้อมๆ กันย่อมดีกว่าการทำคนเดียว
 - ขึ้นชมพี่ๆ ทุกคนครับ ผมมาเรียนรู้แค่ 3-4 วันยังคิดว่ามันยากมากที่จะเปลี่ยนแปลง แต่ผมเห็นความเชื่อของพี่ๆ ทุกคนทำให้ผมมีกำลังใจขึ้นมากจริง ๆ
 - ถ้าเราจะเข้าไปพัฒนาเราต้องทุ่มเทและทำให้เขาศรัทธาในตัวเรา
 - เรื่องความเชื่อที่ทุกคนสามารถเปลี่ยนได้ การเข้าใจ การเก็บข้อมูลวัดผล รวมไปถึงการบริหารคน
 - ความเชื่อและความศรัทธาในการเปลี่ยนแปลง
 - การมีความเชื่อ เป็นสิ่งแรกที่ต้องมีในการทำการใหญ่
 - การให้ความสำคัญในการบริหารจัดการคน
 - เชื่อในการทำงานของพี่ๆ ทุกคน
 - การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเปลี่ยนแปลง
 - การพัฒนาต้องมีเวลา เราไม่สามารถทำได้ภายในวันเดียวต้องอดทนเยอะๆ
 - ความอ่อนน้อมถ่อมตน
- ได้รับแรงบันดาลใจ
 - จากการศึกษาครั้งนี้ เราได้รับแรงบันดาลใจในหลายเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลอนุรักษ์ชุมชนของตัวเอง ทำให้เรามองย้อนกลับไปที่ชุมชนแล้วอยากให้ชุมชนเรามีโครงการดีๆ แบบนี้เข้าไปมากๆ อีก

หนึ่งแรงบันดาลใจสำคัญคือ พลังของพี่ๆ ทีมงานทุกคนที่ทำให้เรามองเห็นถึงความพยายามและการสู้ไปให้ถึงจุดหมายที่ตั้งใจไว้ ต้องใช้ใจในการทำล้วนๆ

- แรงบันดาลใจเรื่องการพัฒนาชุมชน/สังคม เคยทำงานบริษัทเอกชนและมีความรู้สึกเหมือนพี่ๆ หลายๆ คนที่ทำมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ว่าเราอยากทำอะไรที่มีคุณค่า และมีความหมายต่อสังคมมากกว่า ยิ่งได้ฟัง ได้เรียนรู้ ได้ลองทำแล้ว ยิ่งรู้สึกว่าเราชอบ และมีความสุขที่ได้ทำงานในสายนี้
- ได้เห็นตัวอย่างการพัฒนาที่มีเป้าหมายชัดเจน และประสบความสำเร็จ เป็นแรงบันดาลใจให้เราตั้งใจทำงานในส่วนของเราต่อไป
- รู้สึกมีกำลังใจและได้เรียนการเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ซึ่งจะนำส่วนนี้มาปรับใช้ในการเข้าใจนักเรียน

(4) การบริหารจัดการ พบว่า เรื่องอาหารและเครื่องดื่ม ยานพาหนะ และการประสานงานของเจ้าหน้าที่ มีค่าคะแนนเท่ากันที่ 3.94

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- อาหาร เครื่องดื่ม
 - มีการจัดอาหารได้มากเพียงพอกับความต้องการ และมีเมนูที่หลากหลายให้เลือกรับประทาน มีความปลอดภัย รวมทั้งมีเครื่องดื่มให้บริการตลอดเวลา
 - อาหารอร่อยมากค่ะ และยังใช้วัตถุดิบพื้นบ้านที่ปลูกในพื้นที่ ทำให้อาหารมีเรื่องราว มีอาหารสะอาดปลอดภัย ผักสดมากๆ มีแต่ของที่มีประโยชน์ต่อร่างกายได้คุณค่าทางโภชนาการ
 - น้ำพริกที่ทางโครงการจัดเตรียม ในความรู้สึกของผมมันมีรสชาติที่เผ็ดมากๆ ครับ รสชาติอร่อยแต่เผ็ดจนไม่สามารถกินได้
 - อาหารอร่อยมาก เสียหายที่ลิ้นตามสูตรน้ำจิ้มมีลเบอรี่ที่ทานคู่กับหมูทอด
 - อาหารอร่อย จัดเต็มทุกมื้อ
- ที่พัก
 - ที่พักมีความเป็นส่วนตัว และความสะอาดสบายมาก สามารถบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม มีความสงบ ปลอดภัย และเป็นกันเอง ค่อนข้างมีเครื่องอำนวยความสะดวกครบถ้วนและเพียงพอกับความต้องการ มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำดื่ม หรือห้องน้ำที่ใช้ได้สะดวกเรียบร้อย
 - ที่พักสะอาด ปลอดภัย แต่บ้านชาวอีสานสมัยใหม่ไม่สามารถล็อกได้
 - ห้องน้ำสะอาดมาก ๆ และพื้นที่ก็มีความปลอดภัยในทุกจุด
 - นอนสบายมาก

- แผลงเยอะไปหน่อย
- น้ำค่อนข้างมีดินไปหน่อย แต่เข้าใจได้
- อาจจะดูไม่ปลอดภัยตรงที่มันไม่มีรั้วล้อมรอบที่มืดซิดะ
- ยานพาหนะ
 - การเดินทางโดยยานพาหนะถือว่ามีความเพียงพอต่อความต้องการและมีความสะดวกสบายในการนั่งหรือการเดินทาง มีความเป็นกันเอง และค่อนข้างเดินทางด้วยความปลอดภัยเป็นหมู่คณะ
 - ขับรถดี ปลอดภัย รถสะอาด นั่งสบาย ได้เห็นการทำงานเป็นทีม ประทับใจมากค่ะ
 - ยานพาหนะดีมาก ๆ เหมาะสมปลอดภัยมาก ๆ แอร์เย็น สิ่งอำนวยความสะดวกเยอะมาก ๆ
 - ยานพาหนะดี พี่คนขับก็ใจดี น่ารัก อธิบายดีมาก (ขอบคุณพี่กับคนที่ 5 ที่ไม่รำคาญเวลาเราพูดมากและกวนพี่ตอนขับรถค่ะ, พี่เปรมคนขับคัน 4 น่ารักมากค่ะ พยายามชวนคุยแต่ไม่รบกวนเลย ขับรถดีมาก)
 - พลขับมีความชำนาญในเส้นทาง ขับขี่ได้อย่างปลอดภัย
- การประสานงานของเจ้าหน้าที่
 - ขอขอบคุณสำหรับที่พัก และการใส่ใจในการทำกับข้าวสำหรับมุสลิม ขอขอบคุณที่เห็นความสำคัญของพวกเรา
 - ขอขอบคุณพี่ๆ ทุกคนที่ทำอาหารให้ ต้องตื่นแต่เช้า ทำกับข้าว เก็บของให้อีก ขอขอบคุณที่เก็บน้ำพริกกะปิให้อร่อยมากๆ นะคะ
 - ขอขอบคุณในความทุ่มเทของพี่ๆ ทีมงานทุกท่าน ที่มุ่งมั่นตั้งใจในการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ และบทเรียนในการทำงานชุมชน
 - ขอขอบคุณที่ดูแลตลอดทั้งกิจกรรมนะคะ ข้าวปลาอาหารดูแลเป็นอย่างดี ที่พัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกแบบครบครัน
 - ขอขอบคุณพี่ๆ ทุกคน ทุกส่วนมากๆ เลยค่ะ ที่ดูแลพวกเราเป็นอย่างดี ทั้งพลังกายและพลังใจของพวกพี่ๆ คือไม่มีตกกันเลย ขอขอบคุณมากๆ และเป็นกำลังใจให้ในการทำงานเพื่อพัฒนาประเทศต่อไปนะคะ หนูจะนำสิ่งที่พี่ๆ ทำ รวมถึงความปรารถนาดีนี้ ไปส่งต่อให้กับคนอื่นฯ ทั้งคนที่ร่วมงานด้วยและคนที่ลำบากกว่าเรา โดยมีพี่ๆ เป็นแบบอย่างค่ะ
 - ขอขอบคุณพี่ๆ มากจริงๆ จากใจค่ะ รู้ว่าพี่ๆ ตั้งใจมากจริงๆ ยินดีบริการทุกอย่างด้วยความเป็นมิตร ว่างมีโอกาสนะจะแวะไปเยี่ยมหรือไม่น่าจะได้เจอกันในสายงานพัฒนานะคะ
 - ขอขอบคุณสำหรับทุกอย่าง พี่ๆ ดูแลดีมากค่ะ ได้เรียนรู้และเข้าใจทักษะต่างๆ พี่ๆ เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้กับหนูเลยนะคะ สู้ๆ ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ
 - ขอขอบคุณมากๆ นะคะสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง พี่ๆ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับพวกหนู เป็นกันเอง คอยทักแครงพวกหนูอย่างดี ดูแลและเอื้อตมมาก ขอขอบคุณพี่ๆ จากใจจริงๆ เลย หนูจะเอาความรู้ครั้งนี้ไปใช้กับครอบครัวหนูให้ได้ เพราะ ขอขอบคุณพี่ๆ ที่ผสมผสานในหมวดเดียวกัน ที่สามารถเข้าไปได้มาตามได้เลย แง่แคอยู่ก็อยู่ในหมวดแ่งแค ขอขอบคุณความรู้ใหม่นี้ หนูอยากเป็นกำลังใจให้พี่ๆ ทุกคนในการทำงานครั้งนี้ ซึ่งอาจเป็นกำลังใจน้อยนิด แต่การที่จะนำทฤษฎีของพี่ๆ ไปใช้ขอให้เป็นอีกหนึ่งกำลังใจแทนความรู้สึก
 - ขอขอบคุณพี่ๆ อีกครั้งที่เป็นที่ปรึกษาที่ดีในทุกๆ เรื่อง
 - ขอขอบคุณพี่ๆ จอนที่ตั้งใจฟังแบบมากๆ (พี่เขาจะสบตาตลอด) แล้วก็ทุกคำตอบล้วนออกมาจากใจที่อยากจะบอกจะสื่อสารกับเราจริงๆ
 - ประทับใจพี่ๆ ทีมงานมากค่ะ หนูได้เรียนรู้และได้แรงบันดาลใจในการอยากพัฒนาสังคมจากพวกพี่ๆ ขอขอบคุณที่ดูแลอย่างดีนะคะ
 - มีการประสานงานของทุกฝ่ายที่ชัดเจนและมีแนวทางปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน มีการเตรียมงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือการพูดคุยในแนวทางที่เข้าใจร่วมกันได้อย่างหลากหลายและสร้างสรรค์
 - พี่ๆ ทุกคนมีความรู้ความสามารถ และเอาใจใส่พวกเราดีมาก ขอขอบคุณครับ

- พี่ๆ ทุกคนทำงานอย่างมีความชำนาญมากๆ ทำทุกอย่างได้อย่างสมูธ สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างดีทุกอย่างค่ะ
- พี่ๆ ทุกๆ คนน่ารักมากๆ เวลาที่มีคำถามพี่ๆ เต็มใจตอบอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ทุกคนรวมไปถึงพี่ในครัวก็น่ารักและเป็นกันเองมากๆ พี่ๆ ทุกคนก็มีความรู้เยอะ สามารถตอบคำถามได้ทุกอย่าง
- ชอบที่พี่วิทยุคุยกันตลอด ทั้งคอยเตือนกัน ให้ความรู้ วางแผนกัน ซึ่งดูเป็นมืออาชีพมาก